

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2007

Jihočeské matky

JIHOČESKÉ MATKY, o.s.

Nová 12,
370 01 České Budějovice
tel./fax: +420 387 312 650
e-mail: jihoceske.matky@ecn.cz
www.jihoceskematky.cz

Vážení přátelé,

rádi bychom Vás informovali o aktivitách Občanského sdružení Jihočeské matky v roce 2007.

V únoru 2007 se v Českých Budějovicích uskutečnil seminář s názvem „**Výstavba a prodlužování provozu jaderných elektráren - právní a společenské aspekty**“. Seminář byl určen pro zastupitele státní správy a samosprávy, studenty a širší veřejnost. Účastníci semináře diskutovali o tom, jak probíhá v některých evropských zemích proces výstavby a prodlužování provozu jaderných elektráren. O tom, zda mají o těchto otázkách rozhodovat pouze odborníci a do jaké míry mohou občané ovlivnit rozhodování staveb, ovlivňujících životní prostředí. O právních aspektech výstavby a provozu jaderných elektráren hovořil právní specialista František Korbel. Ve svém příspěvku uvedl, že neexistuje jednotný postup v zemích EU a že každá členská země řeší tyto záležitosti v rámci své legislativní praxe. Podle jeho názoru patří Česká republika z hlediska ochrany práv dotčených osob k jedné z nejhorších zemí.

Seminář „Výstavba a prodlužování provozu jaderných elektráren - právní a společenské aspekty“.

V dubnu 2007 se, taktéž v Českých Budějovicích, konal seminář s názvem „**Nízké aktivity radionuklidů v životním prostředí v souvislosti s provozem jaderných zařízení**“. Seminář se zabýval těmito tématy:

Vypouštění radionuklidů do životního prostředí v souvislosti s provozem jaderné elektrárny Temelín, měření jejich aktivit ve Vltavě, kumulace radionuklidů v živých organismech a nejnovější poznatky o vlivu nízkých dávek záření na člověka. Na semináři byly prezentovány výsledky studie, v rámci které probíhalo sledování výpustí odpadních radioaktivních vod z JETE. Koncentrace tritia ve Vltavě sice nepřekračuje povolené hygienické limity, přesto však tvrzení, že jaderné elektrárny jsou při běžném provozu „čistým“ způsobem výroby elektřiny, je přinejmenším diskutabilní. Nejnovější poznatky o vlivech nízkých dávek záření na zdraví člověka prezentoval MUDr. Pavel Rössner. Ten informoval o zadání tzv. Melkského procesu, v rámci kterého bylo provedeno hodnocení genetické zátěže pracovníků jaderných elektráren Temelín a Dukovany. Ze studií vyplynula následující zjištění:

- změny chromozómů ve vztahu k radiační dávce nebyly zjištěny
- vedlejším nálezem, jehož biologický význam je při současné úrovni vědomostí těžko hodnotitelný, byl rozdíl v distribuci koncentrací proteinu p53 v jednotlivých skupinách
- koncentrace proteinu p53 v lymfocytech (bílé krvinky) byla významně vyšší u pracovníků z monitorované zóny JE Dukovany, než u pracovníků v JE Temelín a u lidí z kontrolní zóny.

Získané výsledky sice naznačují, že bezpečnostní opatření v našich jaderných elektrárnách byla stanovena tak, že při běžném provozu nebyli pracovníci poškozováni ve smyslu ovlivnění genetického materiálu.

Abychom však mohli vyloučit jakékoliv pochybnosti o úrovni profesionální expozice faktorům poškozujícím chromozomy, doporučili jsme obdobnou studii opakovat v intervalu cca 2-3 let a to i se zřetelem na rozdíly v hodnotách proteinu p53. Zvýšenou hladinu p53 lze totiž považovat za biologický účinek ionizujícího záření na pracovníky jaderných elektráren, kteří jsou dlouhodobě vystaveni nízkým dávkám ionizujícího záření. Může jít o adaptivní odpověď - obranu organismu, o indikaci zvýšeného rizika mutací a o indikaci závažného poškození genetického materiálu.

Sdružení Jihočeské matky se v této souvislosti obrátilo na vládu ČR, aby v rámci Melkského procesu zajistila další sledování zdravotního stavu pracovníků jaderných elektráren a také na ministra zdravotnictví se žádostí, aby se jeho rezort zabýval možností provádění dalších studií hodnotících zdravotní stav obyvatel v okolí jaderné elektrárny Dukovany. Výsledky studie genetické zátěže pracovníků jaderných elektráren Temelín a Dukovany sdružení také informovalo odborářské organizace v těchto elektrárnách. Předseda vlády odpověděl na náš dopis sdělením, že poznatky, které byly získány o hodnotách p53 u zaměstnanců JE Dukovany byly vedlejším nálezem a vzhledem ke stupni poznání jeho významu není prý účelné dále se jím v rámci následujících studií zabývat. Sdružení Jihočeské matky sleduje problematiku nízkých dávek záření dlouhodobě a bude se jí zabývat i do budoucna. Naším záměrem je zprostředkovat české veřejnosti informace o rizicích spojených s nízkými dávkami záření, a to zejména překladem zahraničních materiálů. V roce 2007 jsme zajistili překlad studií týkajících se kumulace tritia v živých organismech a také studie německých lékařů poukazující na zvýšené riziko onemocnění rakovinou u dětí do pěti let věku bydlících v blízkosti (v okruhu do 5 km) jaderných elektráren v Německu.

Seminář „Nízké aktivity radionuklidů v životním prostředí v souvislosti s provozem jaderných zařízení“.

Den na paměť Černobylu se tentokrát uskutečnil v prostorách kulturního klubu c. k. Solnice v Českých Budějovicích. Svůj recitál zde předvedl Jiří Dědeček.

Začátkem května 2007 sdružení Jihočeské matky zahájilo výstavu Energie pro budoucnost, kterou bylo možno shlédnout ve Státní vědecké knihovně v Českých Budějovicích. Výstava je podnětem k zamýšlení, jaké zdroje energie mají v České republice do budoucna perspektivu. O instalaci této putovní výstavy projevil zájem některé základní a střední školy.

Vernisáž výstavy Energie pro budoucnost - Státní vědecká knihovna, květen 2007

Informační aktivity a přednášková činnost

Veřejnost jsme se snažili oslovit během roku na několika akcích. V Českých Budějovicích na Lannově třídě jsme prezentovali výstavu Energie pro budoucnost a s tímž tématem jsme se zúčastnili výstavy Země živitelka i Vzdělání a řemeslo. Pokračovali jsme se sběrem podpisů proti rozšíření jaderné elektrárny Temelín. Tato petiční akce byla zahájena již v roce 2004, v době, kdy se objevily první úvahy o možném rozšíření elektrárny. K signatářům petice (Sdružení Jihočeské matky, Calla, Hnutí Duha a Občanská iniciativa pro ochranu životního prostředí se tehdy připojili i známé osobnosti, např. Olga Sommerová, Erazim Kohák, Ján Zákopčaník či Marta Kubišová.

Informační stánek na Lannově třídě v Českých Budějovicích, červen 2007

Petici je možné podepsat v elektronické podobě na adrese <http://zpravodajstvi.ecn.cz/petice/temelin/>

V roce 2007 se uskutečnilo celkem 43 přednášek na školách.

Naše aktivity v ochraně přírody, krajiny a životního prostředí byly v roce 2007 limitovány omezenou finanční i časovou kapacitou. Proto jsme naši činnost soustředili více na krajské město, kde sídlíme, eventuálně na Českokubovicko, méně už na další části jižních Čech. Omezili jsme naši účast v řízeních zejména ve vzdálenějších částech kraje, kde jsme se poměrně významně angažovaly v devadesátých letech.

V Českých Budějovicích jsme se snažili zastavit nadbytečné kácení stromů, k němuž i nadále dochází v souvislosti s realizací celé řady velkých stavebních investic. České Budějovice patří přitom k městům s nejmenší plochou zeleně na katastrální rozlohu a počet obyvatel. Dalšími aspekty, ohrožujícími životní prostředí, na něž směřuje naše činnost, je výstavba nových velkokapacitních obchod-

ních center, preference automobilové dopravy na úkor pěších a cyklistů, absence urbanistické koncepce, nekompetentnost vedení radnice, která upřednostňuje jiné zájmy před ekologickými, atp. - obdobně jak se tomu děje i jiných větších městech.

Ze známějších kauz, v nichž jsme se zúčastnili, lze jmenovat technokratický a málo efektivní projekt protipovodňových opatření na řece Malši, zprůjezdnění lávky pro pěší a cyklisty pro motorová vozidla (Modrý most), výstavbu dalších nadbytečných hypermarketů (např. přístavba Tesca, nových obchodních hal ve Čtyřech Dvorech, na Rudolfovské ulici). Dále pak velkokapacitního parkovacího domu v ochranném pásmu památkově chráněného hradebního systému města, technokraticky necitlivou rekonstrukci hlavní budějovické ulice s nepovedenou pěší zónou (Lannova třída), projektu výstavby přehušťeného obytného sídliště v blízkosti Přírodní rezervace Vrbenské rybníky, „revitalizace“ čtyřdvořských kasáren, spojené s kácením téměř dvou set stromů, apod.

V těchto záměrech ovlivňují rozhodování radnice i pověřených úřadů silní investoři natolik, že se je zpravidla nedaří zcela zastavit. Za úspěch proto považujeme alespoň dosažení dílčích kompromisů (menší rozsah kácení stromů, adekvátní náhradní výsadbu, zřízení přechodů pro chodce). Při nepřilíh výrazných úspěších v těchto kauzách považujeme za přínosnou i samotnou aktivizaci místních občanů, kterým poskytujeme poradenství.

Poradenství poskytujeme už po léta i veřejnosti z jiných měst a obcí Jihočeského kraje. Podpořili jsme např. svou účastí ve správních řízeních občanský odpor proti vykáčení historické kaštanové aleje u děkanského kostela v Písku, obyvatele Hůr v jejich sporu s firmou nelegálně skládající odpady, obyvatele „naturového“ území ve vojenském prostoru Boletic v odporu proti výstavbě megalomanského lyžařského areálu.

Účastnili jsme se v procesech EIA k velkých projektům, nepříznivě měnícím přírodní charakter polipenské oblasti (Kovářov, Frymburk, Lipno, Zadní Zvonková).

Vážené členky, vážení členové, milí příznivci a přátelé našeho sdružení, více informací o naší činnosti se dozvíte z našich webových stránek. Děkujeme Vám za přízeň, kterou jste nám v roce 2007 projevovali a věříme, že nám přízeň zachováte i v dalším období.

V prosinci 2007 byl na výroční schůzi na dvouleté funkční období zvolen výbor ve složení:

předsedkyně - ing. Monika Machová Wittingerová
místopředsedkyně - Daniela Magersteinová
hospodářka - Jitka Srncová

V roce 2007 působili v kanceláři: Monika Machová, Daniela Magersteinová, Jitka Srncová, Jarka Brožová

V roce 2007 podpořili naše sdružení Země Horní Rakousko, Nadace Partnerství Brno a drobní dárci.

PŘEHLED PŘÍJMŮ A VÝDEJŮ ZA ROK 2007

Příjmy

Prodej služeb a publikací	8 414 Kč
Přefakturace	106 971 Kč
Úroky	7 644 Kč
Dary, příspěvky	1 123 797 Kč
Z toho Země Horní Rakousko	908 396 Kč
Celkem	1 246 826 Kč
Časové rozlišení	176 000 Kč

Výdaje

Materiál, kancelářské potř., úklidové prostř.	78 379 Kč
Energie - el., plyn, voda	19 691 Kč
Opravy	6 314 Kč
Cestovné	99 479 Kč
Reprezentace	1 416 Kč
Telefony, poštovné	88 427 Kč
Tisk, kopírování	23 418 Kč
Právní a překladatelské služby	25 585 Kč
Nájem, přeprava	145 200 Kč
Reklama, inzerce	300 Kč
Ostatní služby	75 686 Kč
Mzdy	500 052 Kč
Sociální a zdravotní pojištění	164 582 Kč
Ostatní poplatky	3 000 Kč
Pokuty, penále	- Kč
Poplatky banka	7 896 Kč
Celkem	1 239 425 Kč

